

Social- Indenrigs- og Børneudvalget

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.socialministeriet.dk

Sagsnr.
2016 - 6174

Doknr.
494869

Dato
13-10-2017

Til Folketingets Social- Indenrigs- og Børneudvalg

Til jeres orientering sender jeg hermed Ankestyrelsens undersøgelse af "Fire kommuners visitation af længerevarende botilbud".

Undersøgelsen er en opfølgning på samråd den 22. september 2016 i Social- og Indenrigsudvalget om botilbud og sammenhængen mellem visitation og boform, hvor der blev efterlyst mere viden om forskellen på botilbud efter servicelovens § 108 og almene boliger efter § 5, stk. 2, i almenboligloven (almindeligvis omtalt som § 105 tilbud), herunder hvem der bliver visiteret til hvad, kommunernes anvendelse af de to typer af botilbud og om der er en reel forskel. Den daværende social- og indenrigsminister lovede at gennemføre en sådan undersøgelse i tre kommuner.

Det glæder mig først og fremmest, at undersøgelsen viser, at kommunerne har stor opmærksomhed på at sikre, at der er overensstemmelse mellem visitationsgrundlaget og det botilbud, som borgeren bor i. Det bekræfter mig i, at det har hjulpet at sætte fokus på kommunernes visitationspraksis dels gennem det daværende Social- og Indenrigsministeriets skrivelse fra maj 2016 om det generelle regelsæt, dels gennem ministeriets vejledning fra november 2016 til kommunerne om, hvordan de kan skabe sammenhæng mellem borgerens visitationsgrundlag og boformens juridiske status. Baggrunden for vejledningen var, at KL og socialtilsynene havde efterspurgt vejledning om handlemuligheder i forbindelse med, at flere socialtilsyn har givet påbud om at bringe overensstemmelse mellem borgernes visitationsgrundlag og boformens juridiske grundlag.

Det er også positivt, at undersøgelsen viser, at kommunerne først og fremmest ser på borgernes behov, når de visiterer til et længerevarende botilbud. Udgangspunktet er at finde det tilgængelige tilbud, der kan imødekomme borgerens støttebehov, uanset om det er et botilbud efter § 108 i serviceloven eller en almen handicapbolig efter § 105 i almenboligloven.

Derudover viser undersøgelsen, at den særlige statsstøtte til at opføre almene handicapboliger efter § 105 i almenboligloven har betydet, at kommunerne overvejende bruger almene boliger efter § 105 til borgere med betydelig og varigt nedsat funktions- evne. Undersøgelsen peger dog samtidig på, at der er en spændvidde i tilbuddene efter § 105, således at nogen af disse kan rumme borgere med et massivt støttebe- hov, mens andre er målrettet borgere, der er mere selvhjulpne.

Det fremhæves endvidere, at det, der gør den største forskel for kommunerne, når de visiterer til længerevarende botilbud, er den lejekontrakt, som borgeren skal have, hvis

de visiteres til en almen bolig efter § 105 i almenboligloven. Det giver bl.a. en udfordring i forhold til, hvorvidt borgeren kan leve op til de forpligtelser, som man har som lejer efter lejeloven. Det betyder fx, at hvis borgeren gør skade på interiøret, kan det medføre store udgifter for dem og deres naboer, hvis de bor i en almen bolig. Det fremgår således af undersøgelsen, at hvis borgeren er meget udadreagerende, vil kommunerne som udgangspunkt vælge et tilbud efter § 108, men at der også er tilbud efter § 105, som kommunerne mener, kan rumme udadreagerende borgere.

Endelig viser undersøgelsen også, at kommunerne oplever, at der ikke er tilstrækkelig fleksibilitet i kommunernes eksisterende regler for at flytte borgere fra et længerevarende botilbud til et andet. Som det er i dag, så skal magtanvendelsesreglerne om flytning uden samtykke i servicelovens § 129 iagttages, hvis borgeren har et varigt og betydeligt nedsat psykisk funktionsevne.

Der er allerede igangsat en række initiativer på botilbudsområdet, som jeg forventer, vil imødekomme nogle af de problemstillinger, som undersøgelsen peger på.

For det første er der som led i regeringens aftale med KL om kommunernes økonomi i 2018 aftalt at gennemføre en række konkrete tiltag, der skal give mulighed for en mere fleksibel anvendelse af boliger og botilbud for at understøtte den rehabiliterende indsats på socialområdet bl.a. forslag om en klausulmodel, som vil give kommunerne mulighed for at reorganisere en borger til en ny bolig, hvis borgerens plejebehov betydeligt forværres eller forbedres. Kommunerne vil dog kun kunne flytte borgeren, når det fagligt kan begrundes, og en række betingelser er opfyldt med henblik på at sikre borgerens retssikkerhed.

For det andet fremgår det af aftalen, at regeringen vil søge Folketingets tilslutning til kommunal dækning af skader forvoldt af lejere i en almen plejebolig, når lejeren har en psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer, der hindrer de pågældende i at leve op til pligten til at behandle det lejede forsvarligt. Dette skal i videst muligt omfang sikre ens regelsæt for istandsættelsesudgifter i længerevarende tilbud efter § 108 i serviceloven og § 105 i almenboligloven.

For det tredje gennemføres der som et led i regeringens demenshandlingsplan et serviceeftersyn af magtanvendelsesreglerne. Det forventes, at initiativet vil kunne danne grundlag for en forenkling af magtanvendelsesreglerne, så reglerne bliver lettere håndterbare både for myndighedsniveauet og udførerledet. Der skal bl.a. ses på behovet for tilpasning af reglerne om optagelse i botilbud uden samtykke. Eftersynet afsluttes ultimo 2017 med henblik på efterfølgende politiske drøftelser i 2018.

Jeg finder således ikke, at der på nuværende tidspunkt er behov for at igangsætte yderligere initiativer på baggrund af undersøgelsen, men resultaterne vil indgå Børne- og Socialministeriet videre arbejde med ovenstående initiativer.

Med venlig hilsen
Mai Mercado